

Slutrapport

Projektnamn: Framstegen

Diarienumr: 2009-3050032

Projektperiod (ÅÅMMDD-ÅÅ-MM-DD): 20090701-11-06-30

Syftet med en enhetlig mall för slutrapportering är att underlätta spridning av resultat och metoder från Socialfondsprojekten i Sverige. I slutrapporten ombeds ni beskriva vilka resultat ni uppnådde samt redogöra för hur ni följde er tid- och aktivitetsplan. Slutrapporten förväntas omfatta mellan 10 och 15 A4-sidor.

Vänligen bifoga också gärna andra produkter och/eller rapporter etc som ni arbetat fram under er projekttid. Till slutrapporten ska också lägesrapport för den avslutande delen av ert projekt bifogas.

Under varje rubrik finns en inledande text om avsnittets innehåll. Det är viktigt att slutrapporten bygger på en diskuterande redogörelse. Från och med den 3:e rubriken och framåt bör om möjligt följande två frågor besvaras:

1. Redogör för eventuella orsaker till avvikelser.
2. Vad hade eventuellt kunnat göras bättre?

Om Du har frågor angående slutrapporteringen, hör av Dig till Din handläggare på Svenska ESF-rådet.

1. Sammanfattning

Ge en sammanfattande beskrivning av projekttid och framkomna resultat.

Projekt Framstegen har varit ett tvåårigt EU-projekt som riktat sig till personer med psykiska funktionshinder i arbetsför ålder. Syftet är att skapa förutsättningar för att närma sig arbetslivet och att lämna bidragsberonde helt eller delvis. Projektägare är Mölndals stad/ vård och omsorg. SPIRA(socialpsykiatrisk rehabilitering och arbetsträning) är den basverksamhet som projektet utgått från och som ligger i Mölndal. Projektet ingår i ett större

sammnahanng och det gör att det finns en flexibilitet för deltagare att börja i Framstegen när man är redo. När kursen avslutats finns det möjlighet till en fortsättning i en arbetsgrupp om man inte går vidare på praktik direkt. Miljön är välkomnande och har en varm och prestigelös atmosfär och är en viktig del i rehabiliteringen. Kursdeltagarna ingår i ett sammanhang av demokratiska processer med regelbundna husmöten, luncher och traditioner som firas med festliga sammankomster.

Fyra kurser har genomförts och 42 deltagare har deltagit varav 39 slutfört kursprogrammet.

Resultat: Arbete 11 . Studier 5 . Praktik 9 . Övrigt 17 .

Närvaro: ca 75 % medel högsta 96 % lägsta 46 %

OBS att så här ser det ut med stöd, kan det bli så i arbetslivet också?

Det är en 16 veckors kurs som baseras på 20 timmar/vecka, 10 tim motion och 10 tim teori, i snitt 4 timmar per dag. Kursen innehåller hälsofrämjande aktiviteter fysiskt ,psykiskt och socialt. Det handlar om livskunskap – att motion stärker den psykiska hälsan, att hantera stress och sociala relationer, att få balans och struktur på vardagen, självreflektion genom gruppdiskussioner och individuella samtal med stöd av målformulering/ar. Det är samtal som stöd till förändring, att hitta lösningar och strategier, se möjligheter. Det är ej terapeutiska samtal om hur och varför man blev sjuk .

Arbetsmarkandskunskap och datakurs i arbetsförberedande syfte finns med som en del i kursen för att närma sig arbetslivet. En arbetsmarknadshandläggare deltar från första dagen i kursen och återkommer regelbundet för att bilden av arbete skall bli levande och att det är möjligt.

En del i kursen är att återvända till det samhälle man är en del av, vi använder befintligt utbud för våra aktiviteter som "alla" kan gå till oavsett sjukskrivning eller ej.

Anpassade miljöer behövs inte i detta sammanhang däremot ett stöd som gör det möjligt att börja socialisera sig. Det stödet kan vara en handledare, en kamrat eller hela gruppen, senare kan det vara de goda erfarenheter man fått och så bygger man vidare på sin förmåga.

Vi har använt oss av "Instruktionsboken till livet" i kursen varje vecka(P.Gärdsell,Bunkeflomodellen)Det är en "A-Ö" bok i hur god hälsa och liv kan nås. Den är en källa till diskussioner och kan upplevas förnumstig med pekpinna men hittills ger den det material vi vill ha, diskussioner och åsikter samt ställningstaganden om var man står själv i olika frågor och värderingar samt att man vågar stå för det. Det hade varit intressant med en bok som någon med egen erfarenhet skrivit.....då skulle vi gärna pröva den på samma sätt.

Verktyg som används är bla; DOA, (dialog om arbetsförmåga, ett arbetsterapeutiskt instrument) självskattning av sin förmåga i aktivitet - fysiskt, psykiskt och socialt. Självskattningen genomförs även i slutet av kursen för att se om någon förändring skett . Efter detta görs en sammanfattning av förmåga tillsammans (deltagare och handledare) genom att bakgrund, resurser och behov av stöd samt fortsatt planering sammanställs. Deltagaren får en bekräftelse på vad den faktiskt kan. Det blir också ett stöd för framtiden och i dialog med andra samarbetsparter hur man skall/kan gå vidare eller vad man behöver ta hänsyn till i en arbetssituation. Deltagaren är sin DOA och avgör själv den skall användas. Empowerment – egen makt.

Instrumentet "Min Mening" används för att "vaska" fram vad deltagaren vill fokusera och arbeta eller träna på i kursen, sen formuleras mål genom individuella samtal med handledare för kursen.

Samtalen har fått en form som är inspirerade av MI, (Motiverande Intervju). Projektet har utarbetat en "Målformulering" med inspiration från MI, SMART och DOA som känns som ett bra stöd i samtalet med fokus på hur man når sitt mål. Lämnas som bilaga i slutrapporten.

Kurserna har genomgående haft en god och hög närvaro. Förmodligen hänger det ihop med att kursen utformats gemensamt med deltagare med egen erfarenhet och professionellas kompetens i ett förprojekteringsarbete. Innehållet har därefter utformats av varje grupp där alla kan komma till tals, så ingen grupp har varit den andra lik! Optimalt brukarinflytande = påverka inom angivna ramar.Syfte och mål behöver vara tydligt. "Varför gör jag detta och vad vill jag med det?"

En del i närvarons omfattning är att mening och mål är klart definierat på kort och lång sikt i kursen. Man vet när det börjar och slutar och vad man skall sträva mot.

Att tillfredställelsen ger motivation när man kan följa ett schema som man varit med och satt upp och andra har påverkat, samt att vi använder oss av SMART. SMART kommer från idrottpsychologin. Metoden kommer från USA och det är ett strukturerat sätt att sätta mål samt att följa upp dem, sen utvärdera och åtgärda för fortsatt målluppfyllelse.

En annan orsak till närvaro är intervjun som sker innan kursstart. Den ger en god förberedelse för hur deltagaren tänker om varför och vilka förväntningar deltagaren har på att börja i Framstegen, en mental uppstart.

Hälsa och välbefinnande samvarierar med aktivitet och arbete. Det har funnits en tradition av att personer med psykisk ohälsa har en passiv inställning till fritidsaktiviteter. Det har ju ett samband med att ohälsans karaktär påverkar initiativförmågan, drivkraften och behovet av socialt umgänge.

Det blir en nedåtgående spiral som vi i Framstegen klart sett att det är positivt

och faktiskt rätt lätt att påverka om man utgår från individens vilja och intresse.

Kursen har genom alla sina beståndsdelar KASAM (känsla av sammanhang). Det är ett konkret värde må-fre med schema och i 16veckor. Det är ett symboliskt värde med intervju - den stärker rollen och självbilden, jag är viktig. Det är ett självbelönande värde – man känner sig nöjd och duktig när man motionerat som man planerat och den känslan ger mervärde.

2. Projektets resultat

- Redogör kortfattat för det problem och de behov som projektet avsåg att fokusera kring.
- Redogör för projektets ambitioner att göra skillnad, det vill säga hur lösa problemet på ett bättre sätt. Ta utgångspunkt i den eller de programkriterier (lärande miljöer, samverkan, innovativ verksamhet, strategisk påverkan) som projektet valt, men också där så är aktuellt hur aktiviteterna av transnationell och regionalfondskaraktär bidragit.
- Vilka resultat och förslag till goda lösningar har projektet lett fram till?
- Vilken påverkan och genomslag har projektet åstadkommit på individnivå, organisationsnivå och system- och strukturnivå?

Målgruppen med psykisk ohälsa har svårigheter att komma ut på arbetsmarknaden. Dels pga av samhällets totala arbetslöshet men också pga stigmatisering och rädsla för att pröva förmågan till arbete. Detta gäller såväl arbetsgivare, personal, myndigheter samt målgruppen själv.

Utav de personer som gått kursen har resultatet blivit följande 20110930.

5 studerat

9 praktiserat

11 arbete

17 övrigt

Fler förväntas komma i arbete då vi ser att om stödet finns kvar och att man inte ger upp så kommer målet över längre tid att nås, ibland flera år men det går!

Projektets ambition var att pröva andra arbetssätt och samverka mer för att se om möjligheter att närma sig arbetslivet ökar. Vi har idag en tydlig ingång och en tydlig utgång i vår rehabiliteringsverksamhet. Det finns olika nivåer för återhämtning och arbetsträning i den befintliga verksamheten.

Lärande miljö; använda metoder och instrument med evidens för att öka kunskap och säkerhet hos personal och tillföra deltagarna trygghet i det. Att ta del av vad forskning och utveckling kommer fram till för ett kvalitetsmedvetet arbete. Utvärderingar används kontinuerligt för att lärandet skall vara så uppdaterat som möjligt. Brister och positiva effekter syns och kan

strykas eller stärkas snabbt.

Påverkan på individnivå; Deltagarnas förväntningar är formulerade här; önskan om förändring, det har funnits en känsla av att sitta fast, en önskan om mod och positivt tänkande, önskan om stöd och coachning, en förhoppning om förbättrad hälsa, hitta rutiner och strukturer, förbättra sin självkänsla och sitt självförtroende. En önskan om social tillhörighet.

Deltagarnas respons på kursen; citat tagna ur utvärderingar.

KURSPROCESSEN: Träningsvärk i kropp och knopp. Från att inte röra sig till att röra sig fem dagar i veckan. Delta i aktiviteter, ökad kunskap och diskutera. Grupptillhörighet, i gruppen här så märker man att det kan vara flera med liknande problem av varierande sort, acceptans och trygghet. Stöd och samtal. Påverkansmöjlighet - anpassning,

SJÄLVBILD; ökad insikt, bli klar över sina gränser, klara utmaningar i grupp och individuellt, känna att man lyckas med saker stärker självkänslan t ex laga en hyfsat god middag, låga förväntningar, stora pretentioner att få ett riktigt arbete, upplevelse av låga förväntningar från omgivningen.

EFFEKTER PÅ ÖVRIGA LIVET; ökad aktivitet , mer energi- frigjord energi, man får liksom en extrakick efter att ha varit här och sedan gå hem, en vardag som delas med andra " helt plötsligt finns det en vardag. Det finns en måndag, tisdag, onsdag, torsdag, fredag. Så var det inte innan. Alla dagar var i stort som en söndag". Lättare att ta itu med saker – spin-off effekt.

BEHOV AV PROFESSIONELLT STÖD; Projektarbetarnas medverkan under kursen, "Och framför allt om ledarna är där. Alltså man är ju jättebarnslig men det betyder mycket att de är där också". , man får varma ord och inte skuldkänslor.

ERFARENHETER AV OCH FÖRESTÄLLNINGAR OM ARBETSLIVET, Informera/inte informera om psykiska besvär., bära –eller brista strategi – lägga korten på bordet. Undvika att säga något (mörka), eventuellt informera senare. Lyfta fram något annat besvär t ex värkproblematik. Ha en kontaktperson. Känsla av att inte vara förstådd. " De flesta försöker förstå en och acceptera en som man är. Men någonstans finns alltid en undran varför". Upplevda krav på att vara normal. Erfarenheter av stöd och acceptans.

Samverkan:

Dragkedjan; ett samverkans och kunskapsseminarium som vandrar runt, att alla samverkanparter, AF, AFF och VOO tar ansvar för att det kommer till stånd en gång per år. Två har genomförts och nästa gång är det AFF som tagit stafettpinnen. FK och VG-region är inbjudna. Rehabiliteringskedjans alla delar och aktörer skall vara presenterade och innehållet skall gälla personer med psykisk ohälsa. Hur arbetar vi på bästa sätt för målgruppen och vad förändras.

Frukostmöten i början och slutet av terminen med en tydlig agenda, ger god närvaro för alla kan se om deras behov tillgodoses.

Turne ´; Vi åker runt till olika samarbetsparter opretantiöst utan föranmälan och kollar läget. Lämna broschyr och bara säger hej!

3. Syfte och mål med projektet

- Redogör för projektets syfte/projektmål, delmål och avsedda resultat.
- Vad har projektet uppnått i förhållande till mål och planerat upplägg? Redogör dels med kvantitativa mått, dels kvalitativt i form av till exempel erhållna kunskaper och förändringar i attityder, riktlinjer, beteende etc.
- Vilket lärande åstadkom ni i projektet såväl internt som externt?
- Redogör för orsaker till avvikelser i förhållande till planerad verksamhet i projektansökan och hur detta har påverkat projektbudgeten.

Syftet är att skapa förutsättningar för att närma sig arbetslivet och att lämna bidragsberoende helt eller delvis.

Målsättningar är att uppnå ökad hälsa och inre styrka hos deltagarna. Att samverka och utbyta erfarenheter med andra myndigheter. Minska stigmatisering och utanförskap för målgruppen. Deltagarnas inre process har varit stor och betydelsefull för utvecklingen. När personen ser mer och mer av sin kapacitet och får en ny bild av sig själv, före och efter sjukdom. Hur kan man leva nu? Personen hittar andra sätt att leva med sina konsekvenser av den tidigare sjukdomen. Den inre processen är av stor vikt för att tro att man kan och vågar försöka igen. Så input av motion och kunskap processar och blir output till tro och hopp om att kunna arbeta/studera igen. Man får en ny positiv bild av sig själv och en ny känsla som är god erfarenhet. Negativa känslor faller undan för nya erfarenheter. Personen är inte medveten om detta men jag tror att det är bra att påtala den utveckling som vi professionella ser. Bekräfta.

Projektet har förlöpt väl i två år. Fyra kurser har genomförts och metodutvecklingen har varit aktiv både vad det gäller bemötande och vilka

verktyg som underlättar för att få tydlighet i rehabiliteringen.

Förändringar i riktlinjer som skulle hjälpa målgruppen på en strukturell nivå.

-Att lagstifta om att anställa personer med funktionsnedsättning, tex var tionde person på arbetsplatsen.

- Att lagstifta om att alla som får en sjukdom skall få kunskap om sin sjukdom, och hur man kan leva med den på bästa sätt (Norge)

-Att ansvar läggs på samhälle, arbetsgivare, vård och individ. Alla skall dra sitt strå till stacken. Attityd, ekonomi, kvalificerad rehabilitering och egen aktör i hur man når en optimal arbetssituation.

4. Arbetssätt

Vad var ert huvudsakliga arbetssätt? Beskriv kortfattat vilka metoder, utbildningar och andra aktiviteter som användes. Vad i metoderna och aktiviteterna var det som gjorde skillnad, d.v.s. som ledde fram till det önskade resultatet? Beskriv eventuellt nya metoder eller material som tagits fram i projektet.

En av framgångsfaktorer för projektet har enligt utvärderaren varit metodiken.

Intervju

Antagning till kursen har skett genom att våra samverkansaktörer(dvs professionella och deltagare i målgruppen) sett att kursen kan föra rehabiliteringsprocessen framåt för personen samt att det överensstämmer med personens intresse. Tycker man inte om motion är det bättre att använda andra verktyg för återhämtning. Så eget intresse är en förutsättning och personen blir kallad på intervju för att formulera sitt motiv och sina behov.

(Personer utan intresse av motion har gått kursen och faktiskt uppskattat erfarenheten men det blir dubbelt arbete att göra för individen.)

Personen får ett "startkit" hemskickat till sig med frågor, information, bakgrundsfakta och sekretessmedgivande. "Kitet" skall vara ifyllt när man kommer på intervjun vilket leder till en mobilisering, en förberdelse och reflektion. Det blir en uppmaning att "Nu kan du tänka igenom vad du vill med den här kursen". Att det är ett eget ansvar. Mindre risk för ansvarsförskjutning "dom sa att jag skulle....."

Avgränsad kurs – saker ska ske under en viss tid. Det startar en dynamisk process på flera plan som fysisk rörelse, aktivitet, kommunikation, samarbete och gruppmål, individuella mål – våga se framåt. Det kan vara en tillgång för man inser att det är här och nu man kan nå sin önskan om förändring likväl som att det kan stressa och man ger upp och tror inte detta, att klara 20 timmar i veckan. Det är mycket viktigt att handledarna kan stötta personen i att se vad som egentligen krävs och dela upp veckan i små mål." Det är en timma

av ditt liv” och det kan göra att känslan av lyckande väger över och personen blir uppmuntrad genom sitt genomförande. Det gäller att rulla med motståndet och få erfarenhet av att när skall man putta på och när man skall avvakta som professionell.

Professionellas förhållnings- och arbetssätt.

Det blir tydligt i kursen att vill du vara med och påverka behöver du också ta ansvar för din roll i sammanhanget. Man kommer med förslag om aktiviteter som planeras in i schemat och genomförs. Kommer inte personen/erna med då så diskuteras det i ”hm vad hände nu”, att se sin delaktighet, sitt ansvar men även att se andra möjligheter till att genomföra det man föreslagit istället för att exkludera sig själv. Användande av demokratiska processer för individuell utveckling;

Direkt feed-back, konsekvensgenomgång, ständig och nära kontakt, Pardans och bugg (ställa krav- konfrontera , bekräfta- uppmuntra, finnas till hands och stödja, släpper inte taget). Punktmarkering. Hantera ambivalens, utvecklar copingstrategier. Pratar om rekyleffekt, två steg fram – ett tillbaka.

Förändringshjulet- alla människor är lika i sitt förändringsarbete oavsett om man är frisk eller sjuk eller återhämtad.

Arbetsmarknadshandläggare

Arbetsmarknadshandläggarna i SPIRA beskriver att de kommit in allt tidigare i Framstegens kurser och de har haft möjlighet att följa deltagarna under kursens gång och ha kontinuerlig kontakt med dem. Båda arbetsmarknadshandläggarna sitter i samma lokaler som projekt Framstegen och arbetsgrupperna på Aktivitetshuset. Detta innebär att det erbjuds många möjligheter till att ta kontakt med dem och titta in och fråga om något. Närheten till deltagarna innebär även att man har möjlighet att bygga upp förtroende under en längre tid som sedan kan vara värdefullt när man ska stötta deltagaren ute på en arbetsplats.

När arbetsmarknadshandläggarna beskriver sitt arbetssätt lyfts möjligheten att erbjuda ett närmast livslångt stöd ute på arbetsplatsen som ett fundament.

Vidare har man möjlighet att anpassa intensiteten i stödet efter individens behov.

5. Deltagande aktörer i projektet

Redogör för vilka aktörer (organisationer, företag, myndigheter) som ingick i projektet, samt vad de konkret bidrog med, både vad gäller engagemang, ekonomiska resurser och påverkansarbete. Redovisa dessutom arbete i projektgrupp, styrgrupp och/eller referensgrupp samt gruppernas sammansättning. Hur har grupperna fungerat?

Aktörer i projektet är VOO (vård- och omsorgsförvaltningen) i Mölndal, AFF (arbets och familjestödsförvaltningen), AF (arbetsförmedlingen), FK (försäkringskassan), intresseorganisationer RSMH och friskvårdsföreningar tex

Friskis och svettis samt Friskvårdsklubben i Göteborg.

VOO är utförare av projektet samt huvudfinansiär. AF, AFF och FK är medfinansiärer. Alla har bidragit på ett positivt sätt. Dock kan systemet för redovisning av medfinansiering förbättras. Men vi lever i en värld av och med mänsikor som byter jobb, omorganiseras mm och såklart påverkar detta. Det är bara att kämpa på och inte ge upp när redovisning uteblir eller drar ut på tiden. Alla har på något vis varit inkluderade i kursen genom att tex informera om sitt uppdrag och hur det konkret påverkar personerna i kursen. AFF har bidragit med datalärare i arbetsmarkandskunskapen som kursen har vid 4-6 tillfällen beroende på behov och kunskapsnivå i gruppen. För de personer som haft en arbetscoach vid påbörjandet av kursen har den funnits kvar genom hela programmet för att kunna följa individens utveckling och koppla på den planering som finns, tex praktik eller anställning. I vissa fall har det saknats en coach och projektet har själv utvecklat ett arbetssätt när det blivit tydligt att om en arbetsmarknadshandläggare är med tidigt i starten avdramatiseras och neutraliseras vandan att närma sig arbetsmarknaden.

Referensgruppen har utformats på det sätt att den grupp som varit aktuell i kursen har blivit schemalagda att utvärdera var 4-6 vecka. Det har gett en god närvaro och en aktiv utveckling och förbättring av kursen. Det har snabbare kunnat korrigeras sådant som inte fungerat samt att det är en process för grupp och individ att se orsak och verkan. Referensgruppen har också blivit en del i kursen som bidrar till att förståelse för hur bra det är att våga vara med och påverka.

För hela SPIRAs verksamhet har information delgivits på regelbundna husmöten. Det skedde oftare i början av projektet, kanske kan det vara så att min känsla varit att det kan bli för märkvärdigt om det sker ofta och inte andra grupper i verksamheten gör likadant. Kursen skall bli en lika vanlig del som allt annat i verksamheten och allt behöver synas och berättas om för allas behov av bekräftelse såväl deltagare som personal.

Deltagare från avslutade Framstegenkurser har haft återträffar och på så sätt bidragit till både sammanhållning och förmedling av erfarenheter som kommit efter avslutad kurs.

Kursen påverkar längre än den pågår.

6. Jämställdhetsintegrering

Redogör för hur ni arbetat med jämställdhetsintegrering i ert projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Jämställdhet finns med oss hela tiden inte bara tanke på kön utan även målgruppens behov av upprättelse. Vi arbetar för att förståelsen kring psykiska problem kan se väldigt olika ut men att de är svåra att förstå då de inte syns. Kognitiva funktioner – att människans sinnen blir mer drabbade och visar sig på olika sätt. Tex att man glömmer, att man är mer lättstressad, att man har svårigheter att få rutiner och struktur, att initiativförmågan är nedsatt, allt detta märks i utförandet hos personen. Det kan vara att tolka signaler och sociala koder som gör att samarbete kan vara svårt. Detta är viktiga komponenter som vi i samarbetet med AF, AFF och FK kan förmedla.

I projektet utvärderar vi regelbundet hur gruppen tycker att det fungerar i kursen för just dom. Ang jämställdhet tog en person upp att hon såg att vi pratade mer om att gå ner i vikt än att äta tillräckligt och att ha en sund vikt, apropå ätstörningar. Detta får vi ha i åtanke vid kostcirkel och mattillfällen.

En grupp hade en jargong med en del sexuella anspelningar. Majoriteten var kvinnor och därför tog vi upp detta med killarna i gruppen. De var lite oförstående till frågan då de inte hade tagit illa vid sig. Undrar hur det varit om situationen varit den omvända?

Jämställdhet – vi uppmuntrar alla till att delta i alla aktiviteter oavsett funktionshinder och kön.

En annan intressant situation dök upp hos en aktör som är van vid målgruppen och i en aktivitet som skall utveckla känslan för kroppen. Ledaren för den verksamheten undrade om vi inte skulle ha en egen särskild grupp för gruppen! "Varför då?" "Särskilda behov! "Vad är problemet att ingå i den befintliga?" Inget, men får dom det de behöver?" Jo, lita på oss." Bra att ingå i det vanliga samhället om det funkar och man vill. Det är finns omtanke, omvårdande, men samtidigt särskiljer man av ren vana.

Det går att få och ta emot krav och att deltagare ger sig ansvar bara det sker med eget inflytande och att deltagaren själv håller i ena taktpinnen, tillsammans kan vi dirigera en ny melodi till livet. Egen vilja och kunskap i en skön symfoni.

7. Tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning

Redogör för hur projektet arbetat för att förverkliga visionerna vad gäller tillgänglighet i projekt. Relatera till projektplan och utmaningar under arbetets gång.

Tillgänglighet – stöd för personer med läs- och koncentrationssvårigheter genom att deltagare hjälper varandra vid textbearbetning, samt att vi schemalägger sidor i boken att läsa tillsammans och går igenom på "lektionstid".

I kurs 4 deltog en person med hörselnedsättning. Hon valde att prova olika platser i rummet för att på bästa sätt ta del av det som sades och det fungerade det bra. Det var en öppen dialog kring hennes hörselnedsättning och alla förstod och respekterade behovet av att tala tydligt samt ge möjlighet att läsa på läpparna.

Tillgänglighet; vi söker mycket kontakter med samarbetspartners i Mölndal för att få deltagare till projektet men även deltagare till den befintliga verksamheten. Det är viktigt med bra relationer för att öka tillgängligheten för målgruppen att nå oss. Kunskap om verksamheten SPIRA och projekt Framstegen är viktig för att vi skall nå målgruppen. Det är ett av problemen, att få kontakt med personer som har behov av det vi kan erbjuda. Så är våra samverkanspartner välinformerade ökar tillgängligheten.

8. Regionala prioriteringar

Redogör för de eventuella regionala prioriteringar som ni arbetat med.

Vi har tagit emot många studiebesök från hela mellansverige. Vi har också besökt Danmark i ett transnationellt utbyte vid två tillfällen. Vi har deltagit i flera seminarier i Göteborg, konferenser och mässor. Vi har även hörts i radio. Att vara synlig är ett bra sätt att sprida nya erfarenheter och finna/behålla kontakter och goda relationer.

9. Spridning och påverkansarbete

Redogör för hur ni arbetat med spridning och påverkansarbete.

- Vilka personer/organisationer har ni riktat er till?
- Hur kan projektets idéer och erfarenheter omsättas i annan verksamhet?
- Vilka ytterligare insatser för påverkansarbetet skulle behövas för att nå dit ni vill? Vem/vilka bör göra det?

Frukostmöten

Frukostmöte med samverkanspartner för spridning av projektets metoder och erfarenheter och med återkoppling på respektive grupps utveckling. En redovisning som visar före – efter kurs. Vi hade även material från en utvärdering där alla aktiviteter under hösten varit med och hur deltagarna upplevt det, vad som varit bra och vad som kunde bli bättre, förslag till förändringar i kursen. Vi har också förmedlat att vi provat ett annat förhållningssätt med en rak och tydlig dialog med fokus på vad deltagarna önskar och hur de vill lösa sin situation.

Ett arbetssätt som spridits är hur vi arbetat med att få en god närvaro. Dels är det en intervju som sker före kurstart och att projektarbetarna gör allt för att nå fram till deltagaren. Att ringa, sms:a, maila och som sista utväg åka hem och höra hur det är.

Projektet vill påverka hur det långsiktiga stödet ser ut för personer med psykisk ohälsa. Det stödet behöver vara livslångt om arbetslinjen skall bära. På vårt samverkansseminarium Dragkedjan och styrgruppsmöten har detta diskuterats.

Framstegen kan användas som en kurs för att förbereda sig för arbetsträning och utveckla sin förmåga att leva med sig själv så som man är efter sin sjukdom. Ibland finns symtom kvar och man är inte den somman var innan man blev sjuk.

Dragkedjan

"Det är projektets syfte att sprida kompetens kring psykisk ohälsa, förändra attityder och öka samverkan. Denna dag är alla som arbetar med återgång i arbete för målgruppen psykisk ohälsa i Mölndal inbjudna. Vi kommer att arbeta med "case" i blandade grupper från samverkansparterna. (AF, AFF, FK, VOO, Samordningsförbundet, Balder, FOU i väst.) Alla aktörer bidrar med 1-2 case där rehabilitering/ återhämtning ej fungerat hela vägen och tanken är att arbeta med - vad kunde gjorts annorlunda? Behöver vi se över arbetssätt, förhållningssätt, regelverk eller annat? Det kommer att delta föreläsare som representerar kompetens kring psykisk ohälsa Curt Nyström, olika kulturer Mats Holmquist från SPeL, Inger Jansson (utvärderare) - attityder i samhället- från AF och forskarassistent i Jönköping."

10. Extern utvärdering

Redogör för hur den externa utvärderaren (om det är aktuellt) konkret bidragit i projektarbetet. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Utvärderaren valdes ut pga av dennes stora erfarenhet av målgruppen samt breda arbetslivserfarenhet från samverkansparterna kommun, arbetsförmedling och försäkringskassa.

Utvärderaren har haft kontinuerliga samtal med projektarbetarna som både varit informativa och informellt processinriktade.

Utvärderaren har haft tillgång till ESFs lägesrapporter och minnesanteckningar från styrgruppsmöten. Skriftliga svar på intervju och uppföljningsfrågor som skett 90 respektive 300 dagar efter avslutad kurs samt fortlöpande utvärderingar ca en gång / månad när kurser pågått. Fokusgruppintervjuer med samtliga kurser. Individuella intervjuer med nyckelpersoner tex chefer och samordare inom samverkansparterna. Bakgrundsdata från alla deltagare har också varit underlag för utvärderingen och deltagarna har gett sitt tillstånd till detta.

Den slutliga utvärderingen är färdig och finns hos FOU i väst "Framstegen"
En utvärdering av ett friskvårds- och livstilsprojekt för personer med psykisk ohälsa. Rapporten kommer att tryckas upp i 200 ex.

11. Egenutvärdering

Redogör för hur ni själva arbetat med att utvärdera ert arbete. Vilket stöd har det varit för projektledningen och hela projektet?

Varje kurs har regelbunden utvärdering ca 1 gång per månad . Innehållet sen en månad tillbaka tas fram och vi stämmer av. Det har blivit en metod för empowerment, eget ansvar syns genom att man tränas i att konkretisera det som är negativt och att ge konstruktiv kritik samt att lyssna på andra, på samma gång som vi snabbt kan korrigera det praktiska.
Vi har skrivit ner det för utvärderarens arbete också.
Vi har själva fått ta del av fokusgruppintervjuerna som utvärderaren genomfört och det har också varit bra för utveckling och bekräftelse.

Vi har återträffar med kurser som är avslutade efter 90 dagar och efter 300 dagar. Där ställer vi frågor som följer upp deras situation och hur de mår i nuläget. Kursen påverkar även efter att den slutat.

Projektarbetarna har haft en tät dialog och försökt att kritiskt granska sin egen roll. Vi har stämt av hur vi arbetat med olika deltagare, är det något som skall förändras i bemötande och förhållningssätt, skall vi byta ut något? Det är viktigt att bolla deltagarnas utveckling för att komma längre i rehabiliteringen. Utan prestige kan man lära sig mer och på olika sätt möta individen. Det är viktigt att förstå att man kan lära sig mer och man behöver inte kunna allt, att vara öppen för att pröva andra sätt än sitt eget. Vi har lyssnat av stämningar och gått på magkänsla. Idé – förankra – genomförande – utvärdering – förändring.

12. Kommentarer och tips

Vilka tips skulle Du vilja delge framtida projekt? Vad gick bra och varför? Vad gick mindre bra och varför?

Anökan är viktig, den skall vara väl genomarbetad för ett lyckat genomförande. Samtidigt behöver det finnas flexibilitet för att ändra om det behövs. Att utvärdera löpande är en fördel så att inte projektet går i stå. Utvärderaren är viktig och att den har kompetens för området.

Påbörja implementering direkt, att använda samma metoder och instrument på prov i fler sammanhang om det finns i en verksamhet för att testa hur det fungerar även där. Sen kan man diskutera för- och nackdelar och slutligen befästa något. Så här gör vi, det här prövar vi tex 5 ggr.

Projektvärlden har flera goda metoder för att projektet skall leva med så god kvalite som möjligt. Dessa arbetssätt skulle nog kunna användas i andra sammanhang också för att kvalitetssäkra.

13. Kontaktpersoner

Vilka personer kan den som är intresserad av ytterligare information kontakta?

Camilla Emmoth – projektledare och arbetsterapeut

Ann-Charlotte Juhlin – projektarbetare och aktiveringspedagog

Mona Jonson – projektansvarig och enhetschef

Underskrift projektansvarig (projektledare)

Datum	Namnteckning	Namnförtydligande
-------	--------------	-------------------

E-posta dessutom dokumentet till projektets ansvariga handläggare på Svenska ESF-rådet.

Kom ihåg att även fylla i projektets sista lägesrapport för att stöd ska kunna betalas ut.